

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ
ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ & ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Καστοριάς 32Α, 71307 Ηράκλειο

Τηλ: 2810.224948, Fax: 2810.225616

Email: pkpfiraklio@minagric.gr

Εφαρμόζετε πιστά τις οδηγίες χρήσης των φαρμάκων.
Έτσι προστατεύετε εσείς, ο καταναλωτής και το περιβάλλον.

ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΑ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ

(ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ & ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ)

Πληροφορίες: MSc Μαρία Ζ. Ροδιτάκη

6.

Παρατηρήσεις υπαίθρου: Σ. Λούρου, Μ. Ροδιτάκη

Κορυφοξήρα: Αποφύλλωση και ξήρανση κλαδιών από την κορυφή προς τη βάση. Τα ξερά φύλλα συστρέφονται και οι μίσχοι παραμένουν πάνω στα κλαδιά. Εγκάρσια τομή προσβεβλημένου κλάδου με χαρακτηριστικό καστανέρυθρο μεταχρωματισμό.

Έλκος ή Κορμιάωση του λαιμού

**ΜΥΓΑ
ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ:**
(*Ceratitis capitata*)

Οδηγίες:

Οι προσβολές αρχίζουν με την ωρίμανση των καρπών (ξεθώριασμα πράσινου χρώματος). Περισσότερο επιδεκτικά αυτή την περίοδο είναι τα **πρώιμα ομφαλοφόρα πορτοκάλια** και τα **πρώιμα μανταρίνια**.

Ποικιλίες που ωριμάζουν αργότερα, μετά τον Νοέμβριο, στις αρχές του χειμώνα συνήθως αποφεύγουν την προσβολή διότι το έντομο παύει να είναι δραστήριο σε χαμηλές θερμοκρασίες.

Στο δίκτυο παγίδευσης καταγράφονται μέτριοι πληθυσμοί.

– Συστήνεται έναρξη καταπολέμησης με εγκεκριμένα σκευάσματα.

– Στις εφαρμογές τηρείτε αυστηρά τον αναγκαίο χρόνο αναμονής έως τη συγκομιδή για ασφαλή εξάλειψη υπολειμμάτων εντομοκτόνων στους καρπούς. Οι ψεκάσμοι κάλυψης καταστρέφουν τα ωφέλιμα έντομα και επιβαρύνουν το περιβάλλον.

– Συλλογή και απομάκρυνση των προσβεβλημένων καρπών από το δέντρο και από το έδαφος βοηθάει στον περιορισμό των προσβολών.

ΚΟΡΥΦΟΞΗΡΑ:
(*Phoma tracheiphila*)

Συμπτώματα:

Μυκητολογική ασθένεια του ξύλου, καταστρεπτική λόγω αποξήρανσης των προσβεβλημένων δέντρων σε μικρό χρονικό διάστημα. Εκδηλώνεται αρχικά σε νεαρά κλαδιά με απότομο κιτρίνισμα των νευρώσεων των φύλλων, μάρανση και ξήρανση των φύλλων που πέφτουν στη συνέχεια αφήνοντας χαρακτηριστικά τους μίσχους πάνω στα κλαδιά. Η ξήρανση κλάδων και βραχιόνων προχωράει από την κορυφή προς τη βάση τους. Στα αγγεία του προσβεβλημένου ξύλου σχηματίζεται πορτοκαλόχρωος έως καστανέρυθρος μεταχρωματισμός.

Μεγαλύτερη ευαισθησία παρουσιάζουν λεμονιές, κιτριές και νερατζιές. Άριστες συνθήκες ανάπτυξης νέων μολύνσεων είναι θερμοκρασίες 20-25°C με υγρό, ιδιαίτερα με βροχερό καιρό, μέσω πληγών - σημείων εισόδου του παθογόνου μύκητα που δημιουργούνται από αντίξοα καιρικά φαινόμενα όπως παγετός, χαλάζι, ισχυρός άνεμος ή από τα καλλιεργητικά εργαλεία. Τα δένδρα είναι ευπαθή το φθινόπωρο και τον χειμώνα, λιγότερο την άνοιξη.

Οδηγίες:

- Συστήνεται ψεκασμός με χαλκούχα μυκητοκτόνα στις αμέσως επόμενες ημέρες. Κατά τη διάρκεια της βροχερής περιόδου η επέμβαση πρέπει να επαναλαμβάνεται αμέσως μετά από χαλάζι, παγετό ή δυνατό άνεμο για να εμποδιστούν νέες μολύνσεις.
- Αποφεύγετε κλαδέματα και βαθιές εδαφοκατεργασίες κατά τη βροχερή περίοδο, ιδιαίτερα στις λεμονιές. Κλάδοι, κορμοί και ρίζες δεν πρέπει να τραυματίζονται με τις καλλιεργητικές εργασίες το φθινόπωρο και τον χειμώνα. Πληγές που δημιουργούνται να προστατεύονται με εγκεκριμένα μυκητοκτόνα.
- Κλαδέματα και καθαρισμοί των δέντρων συστήνονται την άνοιξη, κυρίως την ξηρή περίοδο Μαΐου-Σεπτεμβρίου με αφαίρεση, απομάκρυνση και καταστροφή των ξερών κλάδων μαζί με υγιές τμήμα μήκους 15-20 εκ.
- Τα ξερά δέντρα να εκριζώνονται και να καίγονται.
- Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στην επιλογή νέων δενδρουλλίων. Η χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού και ανεκτικών ή ανθεκτικών ποικιλιών λεμονιάς περιορίζουν την ασθένεια (Αδαμοπούλου, Καρυστινή, Ερμιόνη, Monachello, Santa Teresa, Interdonato).

**ΚΟΜΜΙΩΣΗ
ΛΑΙΜΟΥ:**
(*Phytophthora sp.*)

Συμπτώματα:

Ασθένεια που προσβάλλει την περιοχή του λαιμού μέχρι το ύψος 60-80 εκ. από το έδαφος και τις επιφανειακές ρίζες. Η μόλυνση εκδηλώνεται με σχηματισμό κόμεος (κόλλα) πάνω στο φλοιό που διαχέεται και μέσα στο ξύλο και στο κάμβιο προκαλώντας ξήρανση και καταστροφή συχνά ολόκληρου του δέντρου. Ο φλοιός στο σημείο της προσβολής μοιάζει "θρεγμένος", αποκτά σκοτεινό χρώμα και εμφανίζει σκισίματα από όπου εκκρίνεται κόλλα. Συχνά παρουσιάζονται σήψεις στους καρπούς από μολύνσεις που γίνονται απευθείας από το έδαφος..

Τα προσβεβλημένα δέντρα, συνήθως μεμονωμένα ή κατά μήκος των αυλακιών άρδευσης, παρουσιάζουν καχεκτική βλάστηση, χλωρωτικά φύλλα, έντονη φυλλόπτωση και ξηραίνονται μέσα σε 2-3 έτη.

Οι φυτόφθορες είναι μύκητες εδάφους γι' αυτό οι μολύνσεις ευνοούνται από κακή στράγγιση, δυνατή βροχή ή βροχή που συνοδεύεται από ισχυρό άνεμο.

Ευπάθεια στην ασθένεια παρουσιάζουν κατά σειρά: λεμονιά, κιτριά, κλημεντίνη, πορτοκαλιά, μανταρινιά ενώ ανθεκτική είναι η νεραντζιά.

**ΚΟΜΜΙΩΣΗ
ΛΑΙΜΟΥ:**
(*Phytophthora sp.*)

Οδηγίες:

- Αποφυγή πληγών στις ρίζες και στο λαιμό των δέντρων.
- Ο κορμός δεν πρέπει να βρίσκεται σε επαφή με το νερό του ποτίσματος. Συστήνεται κατασκευή διπλής λεκάνης άρδευσης με πρόχωμα σε απόσταση 50 εκ. από τον κορμό, εξισορροπημένα ποτίσματα και καλή στράγγιση του εδάφους.
- Καταστροφή των ζιζανίων γύρω από τον κορμό για τη μείωση της εδαφικής υγρασίας.
- Αφαίρεση και κάψιμο του κατεστραμμένου φλοιού σε αρχικά στάδια. Καθάρισμα των πληγών κάτω από το φλοιό σε μια ζώνη 5 εκ. από τους υγιείς ιστούς. Κάλυψη των πληγών με κατάλληλο προστατευτικό μυκητοκτόνο και επάλειψη του κορμού μέχρι ύψους 1 μ. από το έδαφος.
- Εκρίζωση των ξερών δέντρων και απολύμανση του εδάφους πριν τη νέα φύτευση.
- Χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού.
- Οι εμβολιασμοί να μην γίνονται εξαιρετικά χαμηλά και να αποφεύγεται η βαθιά φύτευση στην οριστική θέση.
- Συστήνεται φθινοπωρινός ψεκασμός με εγκεκριμένα μυκητοκτόνα. Ψεκάζετε επιμελώς τους χαμηλότερους κλάδους του δέντρου (ποδιές), τους βραχίονες και τον κορμό. Κατά τη συγκομιδή οι καρποί δεν πρέπει να έρχονται σε επαφή με το έδαφος.

Με την συνεργασία της ΔΑΟΚ Χανίων λαμβάνονται δεδομένα για την Π.Ε. Χανίων.

- Χρησιμοποιείτε σκευάσματα φυτοπροστασίας με έγκριση στην καλλιέργεια των εσπεριδοειδών. Στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ <https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul> και στις επιλογές: **ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ & ENTOMO (Εχθρό)** ή **ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ & ΑΣΘΕΝΕΙΑ** ανά καλλιέργεια (πορτοκαλιά, μανταρινιά, λεμονιά, κ.ά.) μπορείτε να ενημερώνεστε για **ε γ κ ε κ ρ ι μ έ ν α ε ν τ ο μ ο κ τ ό ν α** και **μ υ κ η τ ο κ τ ό ν α** σύμφωνα με τις τελευταίες τροποποιήσεις εγκρίσεων.
- Εφαρμόζετε τις οδηγίες που αναγράφονται στην ετικέτα της συσκευασίας και τηρείτε αυστηρά το χρόνο που αναγράφεται μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής. Οι εφαρμογές χαλκούχων σκευασμάτων να γίνονται τουλάχιστον 21 ημέρες πριν τη συγκομιδή, έχουν δράση προστατευτική και συνιστούν προληπτική αντιμετώπιση.
- Η πρακτική των απέκαστων ζωνών συντελεί στη διατήρηση των ωφέλιμων εντόμων. Οι ζώνες αυτές αποτελούν το 15-20% του συνόλου των δέντρων της καλλιέργειας και εναλλάσσονται μέσα στον οπωρώνα από χρονιά σε χρονιά.
- Για την προστασία των υδρόβιων οργανισμών αφήνετε απέκαστη ζώνη προστασίας 21 μέτρων από τα επιφανειακά ύδατα.

Ηράκλειο 21 Οκτωβρίου 2022

Η Προϊσταμένη Τμήματος

Κληρονόμου Ευφροσύνη